

SYLLABUS (PROGRAM) ZA KOLEGIJ: PEDAGOGIJA RANOG DJETINJSTVA.

Nastavnica : dr. sci, Arjana Miljak, red. prof. i dr. sci. Edita Slunjski vanjski suradnik

ECTS bodovi: 5.

Jezik: hrvatski

Trajanje: jedan semestar- drugi , ljetni,

Status: obvezatni.

Oblik nastave : predavanje, seminar, praktikum

Uvjeti za upis kolegija:

Cilj kolegija: je upoznati studente s problematikom pedagogije ranog djetinjstva za razliku od psihologije, sociologije antropologije i dr. ne umanjujući njihov značaj već naprotiv, koristeći njihova postignuća i surađujući ,izgrađivati kvalitetnije razumijevanje i istraživanje problematike ranog djetinjstva a na osnovi toga i koncipiranje kvalitetnijeg (kurikuluma) odgoja i obrazovanja djece u ovom iznimno bitnom razdoblju za cjeloviti i cjelokupni odgoj i razvoj djece.

Osim ovog globalnog cilja potrebno je postupno razvijati razumijevanje široke i osjetljive problematike ranog djetinjstva, promjenljivosti teorija koje ga tumače, sukladno povećanju razumijevanja utemeljenog na suvremenim istraživanjima ovog razdoblja; istodobno kod studenata treba razviti kritičku osjetljivost za vrednovanje suvremenih istraživanja i teorija, posebice za njihovo prevođenje u odgojnu praksu; teorijska i praktična postignuća kao razlozi za drugačiji pristup djetetu ove dobi, dijete kao kompetentno i aktivno biće već od rođenja ;učenje kao prirodna aktivnost djece a ne kao posebna i izolirana, sukladno tomu su i načini istraživanja, promatranja i poticanja cjelokupnog razvoja i odgoja djeteta omogućujući im primjeren prostor, materijale, vrijeme, društvo odraslih i djece za njihove (samo) aktivnosti.

Držimo važnim osposobiti studente za samostalno kritičko služenje novom literaturom, za vrednovanje novih spoznaja iz različitih disciplina i promišljanje njihove pedagoške važnosti.

Uloga kolegija u skupnom kurikulumu: dodiplomski kolegiji informativnog karaktera

Korištene metode: izlaganja, vođenja rasprava, grupnog rada, prikazivanja različitih video materijala i zapisa, posjet ustanovi.

Sadržaj kolegija:

Prvi tjedana:

Na prvom susretu sa studentima predstaviti će se predavači i nacrt plana i programa kolegija, upoznati ih s njihovim obvezama nakon čega će uslijediti rasprava o njihovim prijedlozima u svezi s njihovim obvezama ali i s načinom rada na predavanju, seminarima i praktikumima. Raspraviti će se i o literaturi i sugerirati načine rada s literaturom, korištenje nove literature na drugim jezicima, osim engleskog, ako su dostupni studentima, korištenje drugih knjižnica i naravno interneta. Posebno će ih se upoznati s radom na praktikumima koji će se najčešće odvijati na analizi video zapisa, fotografija, i dijapozitiva iz različitih okruženja, i s različitim namjerama i zadacima.

Podjela studenata na grupe za seminare i praktikume i objasniti načine rada i obveza.

Drugi tjedan:

Povijesni prikaz ideja pedagoga značajnih za rani odgoj - Komenski, Owen, Frobel, M. Montessori i dr. s posebnim osvrtom na teoriju i praksu M. Montessori. Video zapis Montessori ustanove iz Đakova.

Treći tjedan:

Rano djetinjstvo kao socijalna konstrukcija, otkrivanje djetinjstva (Aries, 1989.), modeli djetinjstva i u njima modeli djeteta koji i danas utječu na stavove, ponašanja odraslih , odgajatelja prema djeci. Osnovni uvjeti za odgoj i razvoj djece u ranom djetinjstvu, brižljivi odrasli koji uspostavlja interakciju i komunikaciju s djetetom, brižljiva organizacija socijalnog okruženja u obitelji i /ili ustanovi. Zadaća: iz kopiranog materijala proraditi, uz bilješke za raspravu, str.31. do 43.

Četvrti tjedan:

Odnos interakcije i komunikacije u razvoju i odgoju djeteta. uspostavljanje emocionalne prisnosti, situacijsko-praktična komunikacija, interiorizacija geste i aktivnosti, uvjet za mentalni razvoj, posebice govorni. Zadaća: iz kopiranog materijala proraditi uz bilješke za raspravu str. 43 - 51.

Peti tjedana

Postojanje zajedničkih aktivnosti između odraslog-odgajatelja i djeteta i djece među sobom, važnost očekivanja odraslog i slike ili teorije koju ima o djetetu, interakcija odraslog i djeteta kao igra loptom. Zadaća: proraditi iz materijala uz bilješke za raspravu str. 51 - 65.

Šesti tjedan:

Mogućnost za razvoj govorne komunikacije u ustanovama ranog odgoja, nova istraživanja tzv. egocentrizma djeteta,

Odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu kao prirodne aktivnosti, kao sastavni dio sociokulturnog okruženja u kojem dijete živi, raste i razvija se - djece uče ono što žive, svakodnevno življenje u obitelji ili u ustanovi su najaktualniji „ sadržaji“; važnost obitelji u odgoju istodobno i dekonstrukcija ideje o idealnoj obitelji. Za raspravu proraditi str. 65 - 72.

Sedmi tjedan

Učenje djece rane dobi kao prirodna aktivnost u socijalnom kontekstu, važnost konteksta u učenju djece, kako organizirati kontekst, okruženje koje će djecu poticati na samoučenje, jer poučavanje shvaćamo kao stvaranje uvjeta za učenje djeteta (Piaget). Zadaća iz Integriranog kurikuluma proraditi str.46 - 61.

Osmi tjedana

Konstruiranje i sukonstruiranje znanja, učenje kao individualna i socijalna aktivnost, (Bruner, Vigotski) učenje kroz raspravu, uloga vršnjaka , stvaranje hipoteza u obliku provizornih teorija, metarazine učenja.

Deveti tjedana

Važnost igre djeteta za njegov razvoj odgoj i obrazovanje, igra (kao i govor) prirodna aktivnost djeteta, kroz igru dijete prerađuje svoje neposredno iskustvo (uči na prirodan način) , različita određenja igre, igra kao realizacija nerealiziranih želja djeteta, igra kao mašta u praktičnom djelovanju(Vigotski),

Iz knjige odgajatelj u dječjoj igri proraditi uz bilješke od str.10 -21.

Deseti tjedan

Igra u razvoju simboličke funkcije - simbolička igra, igračke - simboli, oslonci ili pomoć djetetu u zamišljanju realnosti i udaljavanju od nje ;do treće godine igračke određuju zamisao igre zato igračke vrlo slični onome što simboliziraju - zamjenjuju; od treće godine zamisao prethodi -igri i simbolima koji će se koristiti, simboli sve manje slični realnim predmetima i radnjama, sve više udaljeni od stvarnosti; igre bogate sadržajem i razvijenom strukturom, ovisnost igre o kulturi u širem i užem smislu(kulturi obitelji, okruženja i ustanovi).

Jedanaesti tjedan

Reggio pedagogija , temeljne postavke su : dijete ima stotinu jezika (načina izražavanja) odnos teorije i prakse je drugačiji od tradicionalnog, odgajatelj ima ključnu ulogu u razvoju teorije i prakse i kurikulumu a pedagog u razumijevanju, povezivanju, podržavanju i organiziranju svih dijelova sustava; ne postoji završen, gotov kurikulum, nego se on iz godine u godinu zajednički izgrađuje - sukonstruiraju; okruženje u ustanovi je treći odgajatelj; projekti i dokumentacija ili etnografske snimke su sastavni dio njihove pedagogije; istraživanja kojim oni razvijaju svoju odgojnu praksu , teoriju i kurikulum nazivaju pedagoško istraživanje.

Dvanaesti tjedan

Pripreme za ispit

*****

Literatura:

Osnovna:

1. Gopnik,A. i dr. (2003.):Znanstvenik u kolijevci. Zagreb, Educa. (str. 23-172.)
2. Šagud,M. (2004.): Odgajatelj u dječjoj igri. Zagreb, Školske novine.(str.11-123.)

Preporučena :

1. Slunjski. E. (2001) :Integrirani predškolski kurikulum. Zagreb, Mali profesor.
2. Anning.A.;Cullen,J.; Fleeer.M. (2004.) (eds.) :Early Childhood Education :Society and Culture. London, Sage pub.
- 3.Seitz,M.;Hallwachs,U. (1996) : Montessori ili Waldorf. Zagreb, Educa.

Način polaganja ispita : pismeni